

ÎN LOC DE PREFATĂ

MELCUL TAUMATURG SAU SCURTĂ POVESTE DESPRE ÎNCEPUTURI. Cosmina Dragomir

Pentru cine n-a auzit nimic despre ce este sau, mai bine zis, cine este lutul, trebuie să precizez că e o vietate stranie și plăcută. Lutul are o dinamică lentă. El mișună voluptos pe sub pământ sub formă de fluvii galbene. Radiografiile nerealizate niciodată pământului din preajma apelor ar atesta faptul că el, corpul lutului, e primul creator de land-art. Și nu land-art vizibil doar la suprafață, ci în adâncime, tridimensional, ar spune specialiștii. Olarii sunt un fel de vânători blânzi care alegă lutul cu lopețile, îl hăituesc adică, prin ascunzișurile malurilor știute numai de ei. Îl capturează în mreje ca pe niște iele căutate și dovedite și-l lasă multă vreme la zăcut, ca după îngheț și dezgheț să capete piele mai fină. Lutul prins e lasciv. Se mișcă greoi, la început e ca o uriașă burtă de melc. De fapt, el e un melc enorm, diluabil și divizibil. Pentru că oricât l-ar curăța, umezi, frământa și împărți olarii, pielea lui gălbui-grizată regenerează și se reîntrupează în organisme vii-lente mai mici.

Eu personal am cunoscut Lutul față către față. El curge cu încetinitorul și călătorește prin bățatură, se prelinge blazat printre degetele celor pe care îi simte neîndemânatoci și se cuibărește în podul

palmei meșterilor ca într-un leagăn însuflețit și comod. Cu dumnealor leagă mereu o relație tainică, pe care n-o s-o descopăr prea curând. Am sesizat-o doar, într-o singură clipă de privit, la un olar bătrân. În vreme ce mângâia toracele plastic al oalei, dându-i piele netedă neîncepută, ochii lui au slobozit o licărire neînțeleasă, adâncă, tulburătoare. Olarul bătrân se înțelege cu lutul ca și cu o iubită. Ei au un limbaj străvechi în care încap o nemărginită dragoste, ca între suflete care s-au cunoscut multă vreme...

Cam asta pot să vă spun despre el. Ziua lui de naștere e atestată documentar în Cartea Facerii, atunci când Dumnezeu a despărțit pământul de ape. Malul neatins și reavăn cred că l-a fost bineplăcut în acea săptămână-de-necuprins-cu-mintea. Astfel încât El și-a ales tocmai acest fragment din lumea proaspăt creată pentru a da formă primului om. Un lucru minunat pe care nu pot să-l spun decât prietenilor, în secret (pentru că e din cale-afara de jucăuș și necanonic), este convingerea mea că... slobozind suflare de viață peste Adam-cel-din-lut, o infimătate, o moleculă de suflu cald de la bunul Dumnezeu s-a scurs de pe gleznele și tălpile omului pânguit în lutul pe care acesta stătea. De asta lutul de care vă vorbesc are mișcare în el,

voință, frumusețe și nevoia permanentă de a se desăvârșit căutând îndârjit un meșter și o suflare fierbinte. Olarii au înțeles asta din vorbele tactile și din lacrimile uleioase ale lutului și i-au construit cuptoare, în care păstrează focul, ca amintire blândă a puterii dumnezeiești. Și lutul se bucură.

Ca orice lucru lăsat de Dumnezeu, ființa lutului e vindecătoare. Copii mici caută lutul aprioric, știu dinainte de existența lui. Pălmuțele și tălpițele lor sunt încredințate că Dumnezeu a făurit țărâna, simt nevoia apropierii de ea și, chiar dacă locuiesc izolați la mare înălțime deasupra pământului, adică în rupta-de-real casă cu etaje, ei cercetează până o găsesc. Ei știu că adulții ascund pământul de copii ca să nu se producă ceva hazliu numit mizerie, dar, odată descoperit în ghiveciul cu ficus, e atent și savuros salvat, scos din temnița de plastic, gustat și înșirat într-o sensibilă expoziție de land-art pe salubra gresie. Copilul de apartament are nevoie de lut ca să răsară în lume frumos și sănătos.

Fără a fi medici, bunii mei prieteni m-au răpit din oraș ca să-mi arate, într-un loc cu case răsădite în țărână, cum se joacă, se vindecă și cresc copiii olarilor de odinioară, de mână cu iubirea lor

preistorică, regăsită de curând. La Piscu se mai găsesc încă frumosul olar bătrân, casa lui albă stropită cu stele gri în urma luptei cu capriciile lutului zemos, ferestrele păzite de crucea din inima sticlei, cuptorul și, caturi – caturi de plăsmuiri gri-gălbui care așteaptă flăcările și coacerea. Cei mari istorisesc și aprind curiozitatea din curcubeie de fotografii. Puii de țaran se bucură de ce aud despre lutul lor, de călătoriile și peripețiile acestuia în lumea largă, unde ei încă n-au ajuns. Transferul de colindare de lume se face repede, copiii care se înțeleg cu lutul prin atingere nu trebuie decât să-l frământă cu picioarele. Dans, bucurie și victorie. Asimilează prin tălpi și prin palme toate poveștile auzite ori tipărite în cărți și petrecute departe. Lutul care trăiește și umblă galben pe sub tot Pământul și pe sub mare îi împărtășește tainic și tăcut cu toată știința care le trebuie. Trebuie doar să înceapă să se urce în spinarea lui acoperită cu piele de melc. Am această încredințare pentru că i-am văzut apoi spiralând șerpișori și netezindu-i să nu piardă vasul zămislit apă după ardere, așa cum făceau și moșii lor, înainte să li se descopere fascinanta roatire din pedale. I-am urmărit zgâriind cu rana cuiului desene pe pielea străchinilor. Arând cu plugul unui pieptene plete vălurite în

creștetul ulcioarelor. Baletând cu pensula și parfumând cu culoare pieptul oalelor menite să țină lapte. Stăpânind ca pe mânji bulgării robuști și rebeli, supuși de viteza roții olarului.

Să lucreze... să se întâlnească, de fapt... să comunice, să se iubească, să trăiască de mână cu lutul nu e... bine. E esențial. E hotărâtor. Doctorii spun că e bine. Eu, unul din cei ce au întâlnit lutul față către față de când am mers de-a bușilea, unul din cei ce, timid, în adolescență, l-am atins tremurând cu degetele, sub privirile indiscrete ale unui mentor artist, unul din cei ce pe ascuns își cufundă și astăzi mâinile impecabil îngrijite de orășean în dospinda burtă de melc de pe prispa amintirilor mele, mărturisesc doar prietenilor, în secret, că e... de nepovestit. E ca lucrurile lăsate printre primele de Dumnezeu: Taumaturgic... și cu neputință de tradus în vorbe.

